

Теоретико-правові основи нотаріату в Україні

У навчальному посібнику на основі чинного законодавства та практики його застосування розкриваються теоретико-правові основи нотаріату в Україні. Ґрунтовно досліджено та дано авторське визначення поняття та ознак нотаріату, етапи його становлення та формування в світі та Україні.

Розкрито фундаментальні аспекти джерел нотаріального права в системі конституційного права України. Окрема увага приділяється характеристиці місця нотаріату серед інших органів державної влади. Детально розкрито правову природу конституційно-правового статусу нотаріату. Обґрунтовано зміст конституційного права людини і громадянина на правову допомогу та його реалізацію за допомогою нотаріальної діяльності. Виведено авторське бачення конституційних гарантій надання органами нотаріату кваліфікованої допомоги, виокремлено їх види та розкрито сутність.

Зосереджено увагу на організації діяльності сучасного нотаріату України, становленні науки про нотаріат та професійного нотаріального самоврядування.

Пропонований посібник розраховано на студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, осіб, які мають намір отримати свідоцтво або підтвердити кваліфікацію у сфері нотаріату згідно п. 8 ст. 10 та усіх, хто цікавиться тематикою правового регулювання нотаріату в Україні.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ТЕМА 1. Нотаріат: загальні положення	5
1.1 Поняття та ознаки нотаріату.	5
1.2 Сутність та предмет нотаріальної діяльності.	13
1.3 Нотаріат в сучасних умовах реформування національного законодавства	15
1.4 Історичний екскурс інституту нотаріату	20
1.5 Предмет історіографії інституту нотаріату.	23
1.6 Етапи історіографії інституту нотаріату	26
План лекції	30
Питання до самостійної роботи.	30
ТЕМА 2. Методологія дослідження інституту нотаріату як несудової форми охорони та захисту прав людини і громадянина.	31
2.1 Зміст методологічних основ дослідження інституту нотаріату	31
2.2 Основні сучасні напрями розвитку методології дослідження інституту нотаріату.	34
2.3 Функції методології дослідження захисту прав і свобод людини і громадянина інституту нотаріату	35
2.4 Методи дослідження інституту нотаріату	36
План лекції	45
Питання до самостійної роботи.	46
ТЕМА 3. Генезис інституту нотаріату як елементу механізму захисту прав і свобод людини і громадянина	47
3.1 Історичні передумови виникнення інституту нотаріату.	47
3.2 Нотаріат за стародавніх часів	48
3.3 Нотаріат у Стародавньому Римі та Візантії	50
3.4. Розвиток нотаріату в країнах Європи	53
План лекції	56
Питання до самостійної роботи:	56
ТЕМА 4. Становлення інституту нотаріату в Україні: історико-правові аспекти.	57
4.1 Зародження інституту нотаріату на теренах України	57
4.2 Нотаріат у період 1866-1917 років	61
4.3 Нотаріат у передрадянський період.	63

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ТЕМА 1. Нотаріат: загальні положення	5
1.1 Поняття та ознаки нотаріату.	5
1.2 Сутність та предмет нотаріальної діяльності.	13
1.3 Нотаріат в сучасних умовах реформування національного законодавства	15
1.4 Історичний екскурс інституту нотаріату	20
1.5 Предмет історіографії інституту нотаріату.	23
1.6 Етапи історіографії інституту нотаріату	26
План лекції	30
Питання до самостійної роботи.	30
ТЕМА 2. Методологія дослідження інституту нотаріату як несудової форми охорони та захисту прав людини і громадянина.	31
2.1 Зміст методологічних основ дослідження інституту нотаріату	31
2.2 Основні сучасні напрями розвитку методології дослідження інституту нотаріату.	34
2.3 Функції методології дослідження захисту прав і свобод людини і громадянина інституту нотаріату	35
2.4 Методи дослідження інституту нотаріату	36
План лекції	45
Питання до самостійної роботи.	46
ТЕМА 3. Генезис інституту нотаріату як елементу механізму захисту прав і свобод людини і громадянина	47
3.1 Історичні передумови виникнення інституту нотаріату.	47
3.2 Нотаріат за стародавніх часів	48
3.3 Нотаріат у Стародавньому Римі та Візантії	50
3.4. Розвиток нотаріату в країнах Європи	53
План лекції	56
Питання до самостійної роботи:	56
ТЕМА 4. Становлення інституту нотаріату в Україні: історико-правові аспекти.	57
4.1 Зародження інституту нотаріату на теренах України	57
4.2 Нотаріат у період 1866-1917 років	61
4.3 Нотаріат у передрадянський період.	63

4.4 Нотаріат за Радянського Союзу	64
4.5 Нотаріат незалежної України	67
План лекції	69
Питання для самостійної роботи	69
ТЕМА 5. Джерела нотаріального права в системі конституційного права України.	70
5.1 Правове значення дослідження джерел нотаріального права	70
5.2 Конституція України	71
5.3 Загальновизнані принципи та норми міжнародного права	73
5.4 Закони та підзаконні нормативно-правові акти	74
5.5 Судова практика	79
План лекції	82
Питання для самостійної роботи	82
ТЕМА 6. Місце нотаріату серед інших органів державної влади в новітній Україні	84
6.1 Роль нотаріату у правоохоронній сфері.	84
6.2 Нотаріат та суд	92
6.3 Нотаріат та адвокатура.	98
План лекції	104
Питання для самостійної роботи	104
ТЕМА 7. Правова природа нотаріату у контексті конституційно-правового регулювання	106
7.1 Сутність і значення нотаріату для становлення правової держави	106
7.2 Нотаріус: конституційно-правовий статус	108
7.3 Поняття і зміст конституційно-правового статусу нотаріату	111
7.4 Елементи конституційно-правового статусу нотаріату	115
План лекції	124
Питання для самоконтролю.	124
ТЕМА 8. Конституційне право людини і громадянина на правову допомогу та його реалізація за допомогою нотаріальної діяльності.	125
8.1 Загальнотеоретична характеристика конституційного права людини і громадянина на правову допомогу.	125
8.2 Особливості правової допомоги, яка надається нотаріусами	130
План лекції	132
Питання для самоконтролю.	133

4.4 Нотаріат за Радянського Союзу	64
4.5 Нотаріат незалежної України	67
План лекції	69
Питання для самостійної роботи	69
ТЕМА 5. Джерела нотаріального права в системі конституційного права України.	70
5.1 Правове значення дослідження джерел нотаріального права	70
5.2 Конституція України	71
5.3 Загальновизнані принципи та норми міжнародного права	73
5.4 Закони та підзаконні нормативно-правові акти	74
5.5 Судова практика	79
План лекції	82
Питання для самостійної роботи	82
ТЕМА 6. Місце нотаріату серед інших органів державної влади в новітній Україні	84
6.1 Роль нотаріату у правоохоронній сфері.	84
6.2 Нотаріат та суд	92
6.3 Нотаріат та адвокатура.	98
План лекції	104
Питання для самостійної роботи	104
ТЕМА 7. Правова природа нотаріату у контексті конституційно-правового регулювання	106
7.1 Сутність і значення нотаріату для становлення правової держави	106
7.2 Нотаріус: конституційно-правовий статус	108
7.3 Поняття і зміст конституційно-правового статусу нотаріату	111
7.4 Елементи конституційно-правового статусу нотаріату	115
План лекції	124
Питання для самоконтролю.	124
ТЕМА 8. Конституційне право людини і громадянина на правову допомогу та його реалізація за допомогою нотаріальної діяльності.	125
8.1 Загальнотеоретична характеристика конституційного права людини і громадянина на правову допомогу.	125
8.2 Особливості правової допомоги, яка надається нотаріусами	130
План лекції	132
Питання для самоконтролю.	133

ТЕМА 9. Конституційні гарантії надання органами нотаріату кваліфікованої правової допомоги	134
9.1 Поняття гарантій нотаріальної діяльності	134
9.2 Види та зміст гарантій нотаріальної діяльності	136
9.3 Принципи нотаріальної діяльності	140
План лекції	148
Питання для самоконтролю	148
ТЕМА 10. Державний контроль за дотриманням законності при наданні нотаріатом кваліфікованої правової допомоги	149
10.1 Сутність і значення контролю у сфері забезпечення законності	149
10.2 Поняття та ознаки державного контролю за нотаріальною діяльністю	151
10.3. Державний контроль за нотаріальною діяльністю: міжнародно-правовий аспект	156
10.4. Сучасний стан державного контролю за нотаріальною діяльністю в Україні	161
План лекції	164
Питання для самоконтролю	164
ТЕМА 11. Професійне нотаріальне самоврядування в Україні	165
11.1 Принципи побудови професійного самоврядування. Самоврядування як модель державно-суспільного партнерства	165
11.2 Професійне нотаріальне самоврядування в Україні. Історія створення. Правовий статус та структура Нотаріальної палати України	169
11.3 Членство в НПУ. Права та обов'язки членів НПУ	173
11.4 Органи НПУ. Порядок їх обрання та повноваження	174
11.5 Нотаріальна деонтологія	181
11.6 Майно Нотаріальної палати України	182
11.7 Міжнародний союз нотаріату, його функції та повноваження	183
ЛІТЕРАТУРА	186

ТЕМА 9. Конституційні гарантії надання органами нотаріату кваліфікованої правової допомоги	134
9.1 Поняття гарантій нотаріальної діяльності	134
9.2 Види та зміст гарантій нотаріальної діяльності	136
9.3 Принципи нотаріальної діяльності	140
План лекції	148
Питання для самоконтролю	148
ТЕМА 10. Державний контроль за дотриманням законності при наданні нотаріатом кваліфікованої правової допомоги	149
10.1 Сутність і значення контролю у сфері забезпечення законності	149
10.2 Поняття та ознаки державного контролю за нотаріальною діяльністю	151
10.3. Державний контроль за нотаріальною діяльністю: міжнародно-правовий аспект	156
10.4. Сучасний стан державного контролю за нотаріальною діяльністю в Україні	161
План лекції	164
Питання для самоконтролю	164
ТЕМА 11. Професійне нотаріальне самоврядування в Україні	165
11.1 Принципи побудови професійного самоврядування. Самоврядування як модель державно-суспільного партнерства	165
11.2 Професійне нотаріальне самоврядування в Україні. Історія створення. Правовий статус та структура Нотаріальної палати України	169
11.3 Членство в НПУ. Права та обов'язки членів НПУ	173
11.4 Органи НПУ. Порядок їх обрання та повноваження	174
11.5 Нотаріальна деонтологія	181
11.6 Майно Нотаріальної палати України	182
11.7 Міжнародний союз нотаріату, його функції та повноваження	183
ЛІТЕРАТУРА	186

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

К. І. Чижмарь,
Л. М. Павлова,
Д. В. Журавльов

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ НОТАРІАТУ В УКРАЇНІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, заслуженого юриста України
Чижмарь Катерини Іванівни*

Підписано до друку 29.08.2016 р. Формат 60x84 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 11,25. Тираж 300 прим.

ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»
вул. Електриків, 23 м. Київ 04176
тел./факс 044-425-01-34
тел.: 044-425-20-63; 425-04-47; 451-65-95
800-501-68-00 (безкоштовно в межах України)

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4162 від 21.09.2011 р.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

К. І. Чижмарь,
Л. М. Павлова,
Д. В. Журавльов

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ НОТАРІАТУ В УКРАЇНІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, заслуженого юриста України
Чижмарь Катерини Іванівни*

Підписано до друку 29.08.2016 р. Формат 60x84 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 11,25. Тираж 300 прим.

ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»
вул. Електриків, 23 м. Київ 04176
тел./факс 044-425-01-34
тел.: 044-425-20-63; 425-04-47; 451-65-95
800-501-68-00 (безкоштовно в межах України)

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4162 від 21.09.2011 р.

Книги, які можуть вас зацікавити

[Закон України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність"](#)

[Перейти на сайт →](#)